

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 8 Września r. s. 1853 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 31 sierpnia.

We wtorek, d. 29 t. m., po południu, NAYJAŚNIEJSZA PANI CESARZOWA JEYMOŚĆ, z ICH CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI, PANEM CESARZEWICZEM NASTĘPCĄ TRONU i z PANIAMI WIELKIEMI XIĄŻNICZKAMI, raczyła przybyć do tej stolicy z *Car-skiego-Sioła* i stanąć w pałacu na Jełagim-Ostrowiu.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEJOMOŚĆ raczył przybyć do *Schwedt*, d. 24 t. m., w pożądanym zdrowiu. Podróż NAYJAŚNIEJSZEGO PANA była szczególna i szybka. W *Schwedt* Cesarz znalazł NAYJAŚNIEJSZEGO Króla Pruskiego i wszystkich Członków NAYJAŚNIEJSZEJ Jego Rodziny, którzy dla bliskiej odległości mogli przybyć do tego miasta.

Jaśnie Oświecony Xiążę Piotr *Oldenburski* przybył tu, d. 26 sierpnia, na parochodzie *Alexandra*, z podróży swej do cudzych krajów. (*W. St. P.*)

Przez najwyższe dyplomata J. C. M. pod 27 lipca, w *Peterhoffie* datowane, naytąskawiejszą mianowani kawalerami orderów Rossyjskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH: *S. Stanisława 1go stopnia*: Jenerał-Major Komendant twierdzy Władykaukazkiej *Oranski*; Jenerał-Major, Dowódca 2giej brygady 22giej dywizyi pieszey, *Hori-chwostow*; Jenerał-Major, Sprawujący obowiązki Jenerał Intendenta Oddzielnego Korpusu Kaukaskiego, *Wasilkowski 2gi*. — Tegoż orderu 2go stopnia: Półkownicy, Dowódcy półków: *Kabardińskiego pieszego Pirjatyński 2gi*; 4ogo strzelców *Szumski*; Erywańskiego karabinierów, który razem jest Adjutantem skrzydłowym J. C. M. Xiążę *Dadianow*; i Ober-Kwatermistrz 5go Korpusu pieszego *Zanden*. (*R. I.*)

— Przez ukaz CESARSKI do Kapituły Orderów, 5 sierp. ozdobiony zostaje orderem *S. Stanisława 4tej klasy*: Adjutant, Jenerał Leytnanta *Szkurina*, Sztabs Kapitan *Listowski*, za służbę, odznaczającą się gorliwością, przez Zwierzchność poświadczoną.

Warszawa d. 11 września.

Banda uzbrojonych burzycieli, która na dniu 22 kwietnia (3 Maja) r. b. wtargnąwszy z zagranicy pod przywództwem Faustyna *Sulimirskiego* i Leopolda *Potockiego* w Województwo Kaliskie, Obwód Wieluński, do miasta *Szadka*, ubiła dwóch bezbronných żołnierzy Rossyjskich, i na prędce zdołała schronić się w lasach. Przy ściganiu pomienionej bandy, schwytanych z bronią wręku *Felixa Bugajskiego* i Sylwestra *Racieńskiego* oddano pod Sąd Wojenny, skutkiem którego skazani na śmierć, w dniu 7 (19) z. m. sierpnia, o godzinie 8mej zrana rozstrzelani zostali, na miejscu popełnionej zbrodni w mieście *Szadku*, w obec mnóstwa z okolicy zebranego ludu. (*Gaz. War.*)

MIASTO WOLNE

Kraków d. 1 września.

Adress do Wysokiej Kommissyi Nadzwyczajnej przez Trzy NAYJAŚNIEJSZE Opiekunów Dworów, do reorganizacyi kraju W. M. *Krakowa* i Jego Okręgu delegowanej, od Zgromadzenia Reprezentantów W. M. *Krakowa* i Jego Okręgu. „Reprezentanci Gmin Wolnego i ściśle Neutralnego Miasta *Krakowa* i Jego Okręgu, stosownie do Ustawy Konstytucyjnej, od Trzech NAYJAŚNIEJSZYCH Opie-

kuńczych Dworów nadaney, zebrani, po niejakiem w używaniu praw politycznych przerwie; dziś nanowem dawnemi udarowani swobody, około dobra kraju naradzać się rozpoczynając, naymocniejszego doznali w sercach swoich uczucia, za tak wspólnie i wielkomyślnie dzieło Trzech NAYJAŚNIEJSZYCH Opiekunów Dworów. Nieodrodne starych Polaków plemię, naśladowając ich w niezachwianej wierności ku Monarchom swoim, śpieszymy dzisiaj Tym, których nam Opatrzność dała, NAYJAŚNIEJSZYM Protektorom, oświadczyć niewygasłą wdzięczność. Temi przeto pobudkami powodowana Izba Reprezentantów, w pierwszych zaraz chwilach ustalenia prawego obrad swoich, za najstodszą sobie poczytuje powinność, zostać tłumaczem powszechnych uczuć mieszkańców kraju; a śpiesząc z tych oświadczeniem JJWW. Pełnomocnym i Nadzwyczajnym Kommissarzom Trzech Opiekunów Dworów, zanosi oraz usilną prośbę, aby uczucia te razem z naygłębszym uszanowaniem, do stóp Tronu NAYJAŚNIEJSZYCH Monarchów przenieść racyli. — Dano w *Krakowie*, na posiedzeniu Seymu Wolnego miasta *Krakowa* i jego Okręgu, dnia 25 sierpnia 1853 roku.

Mieroszewski Prezydujący.

— Senat Krakowski ogłosił, że nowy Statut dla Uniwersytetu Jagiellońskiego przez Wysoką Kommissyą Reorganizacyjną ułożonym, a Pan *Hibner*, Referendarz Stanu Królestwa Polskiego, do sprawowania zastępczo obowiązków Kommissarza Rządowego przy Instytutach Naukowych w kraju Krakowskim powołanym został.

Zgromadzenie Reprezentantów przesłało JW. *Wielogłowskiemu*, Prezesowi Senatowi, adres z wy-nurzeniem uczuć wdzięczności.

W ostatnich czasach wyszły w *Lipsku* dzieła muzyczne J. N. *Bobrowicza*. (*Gaz. War.*)

AUSTRYA.

Wiedeń d. 27 sierpnia.

Dnia 22 b. m. przejeżdżał tedy Sycylijski goniec gabinetowej *Panico*, z *Neapolu* do *Königswart*, do Xięcia *Metternich*.

Dnia 23 udał się Francuzki Sekretarz poselstwa *Köchlin* do *Paryża*.

Praga (w Czechach) d. 1 września.

W tych dniach NN. Cesarz i Cesarzowa Ichmość odjechali, dla zwiedzenia tutejszych dobroczynnych instytutów. Dnia 29 sierpnia wykonały brygady *Sahlhausen* i *d'Aspre*, składające się z 10 batalionów i 2 sześćo-funtowych baterii pieszych, pod dowództwem Feldmarszałka Xięcia *Windischgrätz*, wielki manewr, na którym NN. Państwo wraz z innemi dostojnymi osobami byli obecni. Po południu N. Cesarzowa zwiedziła klasztor *S. Urszuli*. Wieczorem dany był na Dworze bal dziecienny, na który zaproszono wszystkie tu przytomne dzieci wysokiej szlachty od 6 do 16 lat, wraz z ich rodzicami i dziadami.

Król Jmé Saxonii wyjechał wczoray rano z *Pragi*. (*Gaz. War.*)

SZWAYCARYA.

Zürich dnia 31 sierpnia.

Na wczorayszém, 35 posiedzeniu, Seymu Związku Sprzymierzonego, przeczytano doniesienie od kommissarzów w Kantonie *Schwyz*, w którym u-wiadamiają, iż podług wszelkiego podobieństwa do prawdy, po przyjęciu zasadniczego układu w tym Kantonie, odwrót wojsk nastąpi.

Wkrótce, jak słychać, i Kanton *Walezji* wyszle postów na Seym. *Neuchatel* zaś od tego się uchylił.

Zliczby wszystkich posłów od obcych dworów, w Szwajcaryi akkredytowanych, jeden tylko Francuzki *P. Rumigny*, teraz w Zurych się znajduje. Posłowie Austrii, Rosyi, Pruss, Bawaryi i Sardynii, bawią o podal od naczelnego kantonu w *Interlaken*, *Baden* i *Freyburgu*.

Nowa *Zürichska Gazeta* zawiera wiadomości o posiedzeniach seymu d. 28 i 30 sierpnia. Na 34 posiedzeniu rzecz się toczyła z porządku dziennego o przejrzenie przymierza Związku. Z tego powodu kanton *Bern* przetożył wniosek, by naznaczyć kommisją z 7 członków, której rzeczą będzie postanowić: kiedy i jak mają być przedsięwzięte prace około przejrzenia przymierza związku, ponieważ dotychczas istniejące przymierze, nie odpowiada, ani życzeniom, ani potrzebom, rozmaitych Kantonów. W skutek tych narad, mianowano prze-rzeczoną kommisją. Na 35 posiedzeniu seym odebrał wiadomość od Kommissarzów z Kantonu Bazylejskiego, iż postanowienie względem wypuszczenia na wolność za polityczne opinie lub działania osadzonych w niewoli, w obu częściach Kantonu Bazylei, tak dobrze, jak jest już wykonane; że trzy bataliony piechoty i baterya artylleryi wojsk Związku Sprzymierzonego, zostały rozpuszczone; że Kommissarze starać się będą, aby prawo rządowe okręgu wiejskiego Bazylei, do całego nowego obwodu było rozciągnięciem; że nakoniec dokładna wiadomość o powodach zerwania publicznego pokoju, już jest ukończoną. Rada Rządowa okręgu wiejskiego Bazylei, doniosła Seymowi o wybraniu Kommissarzy, w celu podziału i mianowania Kommissyi, ku postanowieniu względem kontyngensów, co do wojska i opłaty pieniężnej.

Gazeta Merkury Szwabski, zbija fałszywą wieść, z Francyi rozszerzoną, o mniemanej rewolucyi w Neapolu; opisując podług listu prywatnego pod 17 sierpnia, zdarzenie, które dało powód do tej wieści: podczas wielkich obrotów wojskowych, o cztery godziny odległości od Neapolu; w udawanej bitwie, Neapolitańczycy musieli się cofać, podług naznaczonej roli, ustępując przed Sycylianami i Szwajcarami, czém zniechęceni do ślepych nabojuw dodawszy kamienie, wielu przez to Szwajcarów zranili. Przeciwnicy ich tegoż samego jeli się sposobu, tak, iż Król z dobytą szpadą osobiście w to wdać się musiał, aby do prawdziwej bitwy nie przyszło. (*Al. Pr. St. Zeit.*)

RZECZY NIDERSLANDZKIE.

Haga dnia 2 września.

N. Król. Jmć, jutro lub po jutrze z *Loo*, jest tu oczekiwany. Po powrocie J. K. M. znowu rozpoczęte zostaną narady nad czterema przez Konferencyą Londyńską podanemi pytaniami, względem których Rada gabinetowa w *Loo*, nie jeszcze nie postanowiła.

Ponieważ Konferencya Londyńska, zgromadzenia swe na czas niejaki odłożyła, przeto spodziewać się można, iż Baron *Verstolk van Suelen* tutaj powróci, *P. Dedel* zaś pozostanie w Londynie.

J. K. Wysokość Xiążę Feldmarszałek, zgłówny kwatery przybył do *Loo*.

Dnia 30 p. m. pod Kempkim borem, w przytomności Xięcia Feldmarszałka, odbył się wielki manewr artylleryi, w którym było w działaniu 24 dział sześciofuntowych i 8 haubic.

Antwerpia dnia 2 września.

W ciągu dnia wczorayszego, silny wiatr północno-zachodni, wielce uszkodził dawną tamę nad *Skaldą*, pomiędzy przekopem od *Burght* i twierdzą *Izabella*. Wczorayszy przypływ, w jednej chwili uniosł skład 50,000 faszyn, będący na 1 metr wyżej, od zwyczajnej wysokości wody. Podobnie dowiadujemy się, iż wsi *Berendrecht* i *Stahroek*, z wczorayszym przypływem zalane zostały. Lękają się z silnym wiatrem północno-zachodnim i dzisiaj jeszcze wielkiego wezbrania. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

Bruzella dnia 3 września.

Z *Ostendy* piszą pod 1 września. Od nocy z 30 sierpnia panuje na naszych brzegach najsilniejszy

szar burza. Jeszcze wczoray obawiano się, aby statek parowy *Talbot*, który wieczorem przedtém około godziny 11 wypłynął, nie rozbił się. I rzeczywiście okręt ten o południu o nasze roztrącił się brzegi. Okręt uszkodzony; lecz osada jego i podróżni, szczęśliwie się na ląd dostali. Angielski bryg *Elżbieta*, płynący z Londynu do *Jamaiki* i Szwedzki *Anna Wilhelmina*, tegoż doznały losu, pierwszy nie wiele został uszkodzony, a osada ocalała, drugi całkiem zginął, uratowali się tylko ludzie, prócz nieszczęśliwego Kapitana. Statek Hollenderski, z *Amsterdamu* do *Lisbony* idący, z ciężkością w naszym porcie zaledwo znalazł ocalenie. W tej chwili ku zachodowi, w dosyć znacznej odległości, widzieć się daje okręt ku brzegom zwracający się; obawiać się należy, aby i jego los pierwszych nie spotkał. (*A. P. St. Zeit.*)

W Z O C H Y.

Turyń d. 27 sierpnia.

Posel Hiszpański, przy tutejszym dworze, kawaler *d'Anduaga*, wczoray tu przybył.

Lukka 26 sierpnia.

J. K. Wysokość. Xiążę nasz, po długiej nieobecności wczoray tu przybył, najradośniej od mieszkańców powitany. Wieczorem całe miasto było oświecone. (*Al. Pr. St. Zeit.*)

Genewa d. 21 sierpnia.

Apostolski Nuncyusz Kardynał *Giustinioni*, któremu *Don Pedro* kazał opuścić *Lisbonę*, wraz z kilku Jezuitami, przybył dnia onegdajszego w wieczór do tutejszego miasta.

Neapol d. 11 sierpnia.

Proces spiskowych na życie Króla, w którym Xiążę, nazwiskiem *Angelo Peluso*, znaczny miał udział, bliskim jest ukończenia. Różne zawikłane w to osoby skazane będą na śmierć jeżeli znana łagodność *Ferdynanda*, nie zmieni jak zwykle tego wyroku, na krótsze lub dłuższe kary więzienia.

Bardzo wielu cudzoziemców spodziewa się tej zimy w *Neapolu*; już teraz większa część pomieszkani jest wynajęta. Od wielu lat nie przypominają sobie tak nadzwyczajnego lata: burze, deszcze, zimno i upały zmieniają się prawdziwie w okropny sposób; w ciemnych chmurach, które tylko słabo na kilka chwil przepuszczają promienie słoneczne, ktośby poznał owo wesołe, jasne niebo, które zwykle odznacza nasze lato! (*G. W.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 30 sierpnia.

Wczoray po odroczeniu parlamentu, odwiedził Xiążę *Cumbland NN. KK.* Ichmość. Królowa przyjmowała Xiężnę *Zofię*, Xiężnę *Dino* i Baronowę *Cetto* i *Ompeda*. Wieczorem N. Państwo powrócili znowu do *Windsor*. W przyszłą środę zamysła Król zaszczyścić z swą małżonką obiad, dany przez Pana *Stanley*. Słychać, że II. KK. Mości, na początku grudnia znowu mieszkać będą w pałacu w *Brighton*.

Większa część Ministrów, po zamknięciu Parlamentu, sposobila się do odjazdu. Lord Kanclerz uda się do *Brougham-Hall*, Lord *Althorp* do *Northampton*, Lord *Holland* do *Holland-House*, a Lord *John Russel* do Irlandyi.

We względzie wzmianki w mowie tronowej o sprawach Portugalskich, mówi *Courrier*: „Bez wątpienia każdy uyrzy w tych słowach, że Rząd Angielski, jak my przynajmniej sądziemy, postanowił, trzymać się swej obecnej polityki, co do Portugalii; ile idzie o czynną pomoc, zachowywać ścisłą neutralność. Otrzymaliśmy list z Portugalii, pochodzący z wiarogodnego źródła, który nas uwiadamia, że Xiążę *Braganza* przed odpłynieniem okrętu *Hermes*, upraszał Posła Angielskiego o pomoc wojenną i otrzymał od Lorda *Wil. Russel*, stosownie do instrukcyi jego, odpowiedź, że Anglia w żadnym razie nie wda się czynnym sposobem między obie strony wojujące, chybaży ze strony innego mocarstwa nastąpiło takie wdanie się na korzyść *Don Aliguela*. Odpowiedź ta, jak mamy powody do sądzienia, została przez nasz gabinet pochwaloną.“

Królewski okręt parowy *Hermes*, przybył we wtorek w wieczór o godzinie w pół do 7mej do *Falmouth*, przywiózł wiadomości z *Lisbony* do 21 i z *Porto* do 23 sierpnia. Dotąd nie zaszło w Portugalii nic nowego. Marszałek *Bourmont* znajdował się jeszcze w *Koimbrze*, gdzie skoncentrował swe wojska, wynoszące około 25 do 30,000. W *Lisbonie* powszechnie sądzono, że sprawa jeszcze jest daleką do załatwienia. Okrętem *Hermes* przybył tu Baron *Huber*, z depeşami od *Don Miguela*. (*Gaz War.*)

— Dnia 2 września. —

Zawczoraj II. K.K. M.M. dawali w *Windsor* wielki obiad, na który zaproszeni byli: Lord *Grey* z małżonką, Lady *Georgiana* i Półkownik *Grey*, Xiążę i Xięcina *Lieven*, Lord *Palmerston*, Sir Henryk *Halford*, Baron *Vanghan* i P. *Stanley* z żoną. W przyszłą środę J. K. M. dawać będzie ostatnie pokoje w tej porze roku w pałacu *St. James*.

Wiść o odwrocie Lorda *Anglesey* zdaje się potwierdzać. Słychać, że Markiz *Ellestey* otrzyma miejsce Lorda Namiestnika.

Times donosi, iż Posel Hiszpański w Portugalii, P. *Cordova*, któremu po wzięciu jego w niewolę z *Miguelistami*; pozwolono na fregacie hiszpańskiej odplynąć do *Vigo*, zamiast tego, wysiadł na ląd w *Figueiras*. Dowódcy pojedynczych oddziałów wojsk D. *Miguela*, w szczególności generał *Laroche Jacquelin* w *Alemtojo*, mieli jakoby od *Don Miguela* otrzymać rozkaz, by wszędzie najsurowiej postępować. *Bourmont*, który wojsko swe w kierunku ku *Santarem* posunął, jakoby oświadczył, iż zamierza Nową Wandę z Portugalii uczynić. Z resztą *Times* utrzymuje, iż nie można się obawiać napadu *Bourmonta* na *Lisbonę*, ponieważ najlepszy duch ożywia wojska *Don Pedra*, a roboty około fortyfikacyi *Lisbony* zbyt są daleko posunięte, by się należało lękać szkodliwych skutków z nagłego najeścia nieprzyjaciela. — Kardynał *Patryarcha* *Li-boński*, z pałacu swego *Junqueira* pod d. 30 lipca, wydał list pasterski na korzyść sprawy Królowej *Donny Maryi* II. docałego duchowieństwa i wszystkich wiernych swego *Patryarchatu*, który gazety *Londyńskie* w zupełności przywołują. Na miejsca duchownych, którzy z Xięciem *Cadaval* z *Lisbony* nieekli, mianował on innych.

Podług *Lime ick-chronicle* zebranie z pół państwy w całej Irlandyi, zupełnie jest niepomysłne.

Times zawiera długi artykuł względem protestacyi Rzeczypospolitej *Argentynskiej* przeciw zajęciu w posiadanie wysp Sokolowych (*Falkland*) ze strony rządu Angielskiego. Prawo wcześniejszego odkrycia i pierwszego zajęcia, jak pomieniona dowodzi gazeta, wyraźnie na stronę Anglii przemawia, ponieważ zaś Francya i Hiszpania w wieku przeszłym prawo to należycie uznały, przeto postępowanie Rządu *Buenos-Ayreskiego*, roszczącego lo tych wysp prawa, w tém większe wprawia podziwienie. (*Allg. Pr. St. Zeit.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 25 sierpnia.

P. *Juliusz Lasteyre*, wnuk *Lafayette'a*, przybył tu z *Oporto*. Wieści, że przez kontuzję zupełnie wzrok utracił, były przesadzone; spotwarzają się owszem, że lekarze zupełnie temu zaradzić potrafią.

Z *Antony* donoszą pod dniem 14 b. m., że panuje tam zupełna pokójność. Nie mówią już więcej, ani o odwrocie, ani o zmianie załogi. Wojska *Papiezkie*, jak słychać, mają na przyszłość, zamiast *Niemieckich*, używać *Francuzkich* mundurów.

Dnia 22 b. m. rocznicę śmierci *Galla*, tu-tejsze towarzystwo czaszkowe, obchodziło takową po trzeci raz. P. *Casimir Broussais*, starał się rozwinąć zasadę tego systemu w przymiotach i organizacyach mózgowych kilku naszych ludzi, między niemi *Bazara*, naczelnika *Symonistów*, *Eustachego murzyna*, *Nowelisty Pigault-Lebrun*,

matematyka *Zach*, kompanistów *Weber* i *Kreutzer*, *Regeza*, mordercy *Ramusa* i t. d.. Pan *Feissar* rozwinął potem w bardzo obszernej mowie, zasady systemu, w charakterze i przymiotach zmarłego Ministra *Kazimierza Perrier*, co najbardziej zwracało uwagę słuchaczy.

W Ciele Dyplomatycznym utrzymują, że układy między Anglią a Francją, we względzie wzajemnych, mogących wyniknąć ze zwycięstwa *Don Pedra* korzyści, prawie zupełnie są ukończone: Francya ma bardzo bydlę uległą gabinetowi Angielskiemu, względem handlu z *Porto*, *Lisboną* i wyspami, i ma żądać w Belgii wynagrodzenia za te ofiary. Dalśmy przeto coś pewnego za niepewne.

— Dnia 28 —

Kommissya, składająca się z Marszałka *Clauzel*, Jenerałów *Bertrand*, *Flahault*, *Gourgand* i *Dommandel*, Xięcia *Padwy*, Xięcia *Ney* i z Xięcia *Elchingen*, otworzyła składkę dla zakupienia przywiezionej przez doktora *Antommarchi* z wyspy *S. Heleny*, oryginalnej maski gipsowej *Napoleona*, i złożenia jej w tutejszym hotelu *Inwalidów*. Na prośbę Kommissyi, Doktor *Antommarchi* oświadczył, że jest gotów kazać odlać oryginalną w bronzie i gipsie, w wielu exemplarzach; bronzowy kosztuje 100 fr., a gipsowy 20 fran.

Journal de Débats zawiera artykuł dowodzący, że zaprowadzenie Rzeczypospolitej we Francyi, byłoby niepodobnem.

Słychać, że *Ibrahim Pasza* zostanie z połową swej armii w części Państwa, przez Portę mu odstąpionej, a drugą zamysła wysłać na flocie Egipskiej do *Alexandryi*. Od czasu, jak się znajduje w tém Państwie, zajmuje się bezustannie uorganizowaniem prowincyi.

Courrier zapewnia, że wiadomość o zaślubieniu Królowej *Donny Maryi* z Xięciem *Leuchtenberg* jest bezzasadną. Xiążę towarzyszyć będzie swej krewnej do *Lisbony*, lecz stamtąd powróci przez Włochy do Bawaryi. List z *Tuluzy* donosi jednak, że przybyła tam depeşa telegraficzna, aby młodemu Xięciu *Leuchtenberg*, podług prawa, które oddała członków rodziny *Napoleona* z Francyi, nie pozwolono wylądować w Państwie *Francuzkiem*. Młody Xiążę znajduje się obecnie we Włoszech. (*Gaz. War.*)

— Dnia 1 września —

Monitor zawiera Królewskie postanowienie o przyzwoleniu dodatkowej pensyi, po pięcioletniej służbie dla cenzorów, profesorów i ich następców w gimnazyach królewskich.

Półkownik *Bricqueville*, dowódca gwardyi narodowej w *Cherbourg*, przybył tam dnia 28. Domysł przeto niektórych gazet, jakoby Rząd szukał pozoru, by Półkownika podczas bytności Króla w *Cherbourg* trzymać w oddaleniu, i zapobiedz spotkaniu się jego z Marszałkiem *Soult*, którego osobistym jest przeciwnikiem, zdaje się, iż jest bezzasadnym. Przybył tam także Jenerał *Exelmans*, równie jak dwa jachty Angielskie, oczekiwane w *Cherbourg*; na ostatnich znajdowała się wielka liczba dam Angielskich.

Gazeta *Temps* zajmuje się w obszernym artykule, rozbiorem położenia materialnego Portugalii, i naznacza trzy przyczyny niskiego stopnia, na którym kraj ten jeszcze się pod tym względem znajduje: 1) opłakany stan rolnictwa; 2) upadek przemysłu i fabryk; 3) zły zarząd.

Podpółkownik *Kermorial*, Deputowany z Departamentu *Finisterre*, mianowany został Komendantem placu w *Lorient*.

Zawczoraj aresztowała policya na ulicy, publicznego krzykacza, przedającego pismo ulotne pod tytułem: *Wykład powodów, dla czego jesteście Republikanami*. Tegoż samego dnia odbyto przetrząsanie domu w redakcyi dziennika *Petit Poucet*, i zabrano wiele ksiąg i papierów.

Od kilku dni, znowu w wielkiej liczbie w stolicy poczęły krążyć ulotne pisma legitymistów; z których jedno nosi tytuł: *Biografia ludzi dnia jednego*; drugie jest w kształcie listu do *Francuzów*. Policya, jakoby, wpadła na ślad odkry-

cia dwóch tajemnych drukarni, z których te pisma wychodzą.

W *Valognes*, mieście, przez które Król w te-
razniejszej swej podróży przejeżdżać będzie, znaj-
duje się austerya, od pospólstwa, *Królewskim domem*,
nazwana. W tym bowiem domu, Jakób II, Król
Angielski, po wygnaniu, przepędził noc pierwszą
na ziemi Francuzkiej, a dziwnym zrządzeniem
losu, tu także Karol X, w roku 1830, przed wy-
płynieniem z *Cherbourg*, bawił noc ostatnią we
własnym kraju.

Wkrótce w jednej z tutejszych księgarni,
wydą na publiczny widok *Wiktora Hugo: Mi-
scellanea literatury i filozofii*.

W *Havre* oczekują korbety *Ceres*, pod do-
wództwem syna Admirala *Napier*, która ma od-
prowadzić do *Lisbony* statki Portugalskie, przed
dwoma laty zabrane przez Wice-Admirala *Roussin*.

Na przybytych dnia 25 p. m. z *Nawaryna*
do *Tulonu* fregatach, *Herminii* i *Artemizii*, prócz
woysk znajdowali się Jenerał-Majorowie *Guehe-
neuc* i *Jucherea-de-Saint-Denis*. Dotąd od Fran-
cuzów zajmowane warownie w *Morei*, dnia 8 sier-
pnia oddane zostały woyskom Greko-Bawarskim.

Z *Chambery* donoszą, iż zamięszany do o-
statniego spisku woyskowego, Jenerał *Guillet*, od-
tamecznego sądu wojennego na 10letnie więzie-
nie skazany, a Adjutant jego *Isola*, z listy woys-
kowej wykreślony został.

— Dnia 2 —

Wiadomości w dzisiejszym Monitorze o po-
dróży Króla, ograniczają się do szczegółów wzglę-
dem przejazdu z *Falaise* do *Granville* i pobytu
Króla Jmci w tém ostatniém mieście. Wjazd doń,
ponieważ wielki deszcz padał, odbył się w po-
wozach, przy blasku pochodni, około godziny 9.
Po obiedzie, na który celniejszych urzędy były za-
proszone, udał się J. K. M. do swych pokojów, nie
zdając się bynajmniej być zmęczonym, po ucią-
żliwej dziennej drodze, w czasie której, wię-
cej może, jak dwadzieścia razy, wysiadał, by od-
bywać obróty woyskowe z rozstawioną gwardyą
narodową. Na rynku zbożowym rozkazał Magi-
strat wzniesć w kształcie namiotu budowę, prze-
znaczoną na salę do balu; lecz silna burza, tu-
dzież strumienie lejącego się deszczu, który wkrótce
przeniknął płócienne pokrycie, stanęły na prze-
szkodzie tej uroczystości, i stały się przyczyną,
iż Król jej nie zaszczycił swą obecnością. Na-
stępującego ranku (31 dnia) zamiarem było J. K.
M. obejrzeć budowlę portu, i odbyć obróty woys-
kowe z gwardyą narodową. Królowa z towarzy-
szącemi jej osobami familii Królewskiej przy-
jechała 31 rano do *Evreux*, po przenocowaniu w
Bizy. N. Pani, w hotelu prefektury przyjęta przez
miejscowe Urzędy, prosiła na obiad Biskupa *E-
vreux*, i wyższe cywilne i woyskowe urzędy, i
wyruszyła w dalszą drogę, zwiedziwszy godną u-
wagi dla swej architektury i na szkłe malowania
katedrę, w której znajdują się zasługujące na wi-
dzenie relikwiarze z czasów *Ludwika 8.*

Towarzystwo zachęcenia, istniejące w *Rouen*
ma zamiar prosić Króla podczas bytności jego w
tém mieście, by raczył położyć pierwszy kamień
pomnika, wznoszącego się Wielkiemu *Kornelowi*.

Podług listu z *Cherbourg* od 30 sierpnia,
codziennie tam przybywają lądem i morzem cu-
dzoziemcy. Z Anglii tegoż dnia przybyły trzy
statki parowe z podróżnymi, oraz wiele kut-
row i jachtów.

P. *Thiers*, nim z *Calais* do Anglii popłynie,
zwiedzi niektóre północne departamenta, a mia-
nowicie rękodzielne i handlowe miasta, *Abbevil-
le*, *St. Valery*, *Amiens*, *St. Quentin*, *Anzin*, *Val-
lenciennes*, *Condé*, *Roubaix* i *Lille*.

P. *Mikolaj Köchlin*, należący do poselstwa
w *Wiedniu*, przybył tu zawczoraj z depeşami

Hr. *Ste-Aulaire*, po odebraniu których, *Xiąże*
Broglie miał konferencyą z Austryackim sprawu-
jącym interessa, i Posłem Rosyjskim. Wczoraj-
szego także dnia przybył *Markiz Blaisel (?) z Ba-
den*, któremu, jak słyhać, powierzono misyą, w
rzeczy wypadków w *Szwajcaryi* i w Niemczech
południowych.

Liczba tutejszych gwardystów narodowych,
w ciągu przeszłego miesiąca za wykroczenia prze-
ciw porządkowi aresztowanych, wynosi 330.

Stosownie do ogłoszenia, wczoraj po połu-
dniu na polu *Marsowém*, odbywały się tegoro-
czne konne gonitwy, dla pozyskania czterech okrę-
gowych nagród (dwie po 1,500; i dwie po 1,200
frank.). Dwa do *Lorda Seymour* należące konie
Souverain i *Jambart* odniosły nagrody, dwie po-
zostałe pozyskały konie należące do P. *Rieus-
sec*, *Herkules* i *Georgina*. Z przyczyny niepogo-
dy, mało było obecnych widzów. *Xiąże Orleański*
był tylko na ostatnich wyścigach przytomnym.

Wczoraj rano w okolicach stolicy odbył się
pojedynek, pomiędzy redaktorem gazety *la Tri-
bune* P. *Marrast* i P. *Symon* młodszym; gdy obaj
przeciwnicy jednocześnie wystrzelili, nie ugodziw-
szy w siebie, uznali sekundanci spór za rozstrzy-
gnięty.

Redaktorowie *Gazette de France* i *Gazet-
te de Bretagne*, przez sąd *Assises* w *Angers*, za
obelżywość Podporucznika 54 pólku liniowego,
incontumaciam, każdy, na więzienie jednomie-
siężne i opłatę 1,500 fr. skazani zostali.

Sąd Królewski w *Bourges*, na zaskarżenie
zanesione przez Deputowanego Hr. *Jaubert*, ska-
zał sześciu obwinionych, o wyprawienie mu ko-
ciey muzyki, na kary pieniężne, mniej lub wię-
cej ciężkie.

Sąd poprawczy policyi w *Lyonie*, wielu
robotników w fabrykach jedwabiu, oskarżonych o
knowanie spisku, dla wymożenia od właścicieli
fabryk wyższej płacy, przez wzgląd na okoliczno-
ści karę zmniejszającą, skazał tylko na karę pie-
niężną 25 fr.

Pewien *Roux*, udający siebie za *Ludwika*
XVII, przez Sąd *Assises* w *Tulonie*, za bunto-
wnicze krzyki, skazanym został na 5letnie wię-
zienie. Sąd kassacyjny uznał ten wyrok za nie-
ważny, i odesłał obwinionego przed sąd *Assises*
w *Lyonie*, który go 27 p. m. zupełnie uwolnił.
(*Al. Pr. St. Zeit.*)

HISZPANIA.

Madryt dnia 15 sierpnia.

Król jest przez swą ciągłą chorobę niezdol-
ny uczynić ani jednego kroku. Posuwają go w krze-
śle na kółkach po pokoju; jest to jedyne poru-
szenie, którego mu lekarze pozwalają. (*Gaz. War.*)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 10 sierpnia.

Porta stara się ciągle wynagrodzić poniesione
straty w ostatnich wojnach; popełnia jednak przy-
tém wiele błędów, zaprowadzając bezustannie
nowe zmiany, chociaż właśnie poprzednie nowość
po większej części stały się powodem doznanych
nieszczeń. — *Mehemed Ali* wprawdzie toż samo
robi, lecz jest przebieglejszym, niż *Sultan*, i da-
leko postąpił w sztuce udawania. Zachowuje ści-
śle zwyczaje religijne, i nie zaniedbuje, aby
zjednać sobie sławę gorliwego *Mahometanina*, czcąc
Sultana zdaje się pogardzać. Przez to odwraca od
siebie serca swych stronników i pomaga planom
swych przeciwników.

Postowie Anglii i Francyi mają wszelkich
dokładać starań, dla pozyskania znowu zaufania
Porty, które utracili przez swe postępowanie pod-
czas ostatnich nadzwyczajnych wypadków. (*G. W.*)

Czas Obserwacji.		Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza
Obserwacje	d. 6 o 3 wieczor.	27 cal. 9,3 lin.	+ 15 stopni.	Wschodni.	Pogoda.
meteorologi-	d. 7 — — —	27 — 11,4 —	+ 14 — —	Polud.-Wsch.	Pogoda.
czne.	d. 8 o godz. 5½ rano.	28 — 2,2 —	+ 4 — —	Polud.-Wsch.	Pogoda.

DODATEK